
De tweede man

Fragment

Frank Norbert Rieter

© Copyright 2009 Frank Rieter-Lambers
Alle rechten voorbehouden.

Correspondentieadres:
St Geertruidestraat 27
6521 KG Nijmegen
toneel@ijlbode.nl

Personages

Margaret Lee	mediatrainer en beoogd campagneleider
Alois Hartman	kandidaat tweede man
Wim Hornbach	netwerker, backbencher
Gideon de Goede	partijvoorzitter

De tweede man

Het podium verbeeldt de werkkamer van Margaret Lee. Het is de serre van haar woonhuis, een mooie lichte ruimte met zicht op een riante groene tuin. Aan de zijkant staat een bureau dat overladen is met stapels papier en computerapparatuur. Als je achter het bureau zit kijk je de serre in. In het midden van de serre staat een ronde vergadertafel met vier stoelen. Op de voorgrond staat een moderne zitzak. Aan de wanden hangen verkiezingsposters.

Er wordt krachtig aangebeld. Margaret Lee komt haastig op in haar ondergoed. Ze heeft de rest van haar kleren op een hangertje. Ze vloekt binnensmonds en kleedt zich geroutineerd aan. Ze legt een paar stapels op haar bureau recht. Eén mapje neemt ze even in handen, aarzelt en legt het met bijzondere aandacht op haar bureau terug. Ze klopt af op hout. Terwijl ze de kamer weer uitloopt gaat de deurbel opnieuw. Het hangertje van draadijzer blijft op tafel liggen.

ALOIS HARTMAN

Onverstaanbaar.

Goedendag, mevrouw Lee. Zijn we te vroeg?

MARGARET

Terwijl ze opkomen.

Nee hoor. Fijn dat jullie zo mooi op tijd zijn. Is dat nou het academische kwartiertje?

Ze lacht. Alois kijkt rond. Al wat hij zegt, richt hij tot Margaret Lee alsof hij haar een compliment maakt en probeert te versieren.

ALOIS HARTMAN

U woont hier mooi.

MARGARET

Het is neutraal terrein.

ALOIS HARTMAN

Is dit uw uitvalsbasis als zelfstandig ondernemer?

MARGARET LEE

Zo zou ik het niet willen noemen.

ALOIS HARTMAN

Heel inspirerend en rustgevend, met die tuin op de achtergrond.

Hij gaat aan tafel zitten.

U heeft mij uitgenodigd. Mag ik er van uitgaan dat u weet wie ik ben?

MARGARET LEE

Jazeker.

ALOIS HARTMAN

En wie bent u eigenlijk?

MARGARET LEE

Mijn naam is Margaret Lee.

ALOIS HARTMAN

Dat weet ik.

MARGARET LEE

Ik ben mediatrainer en adviseur.

ALOIS HARTMAN

Ja, dat weet ik.

MARGARET LEE

Ik ben 38 jaar. Ik ben getrouwd geweest. Mijn twee kinderen wonen bij mijn ex-man. Ik heb op dit moment een lat-relatie met Laurence Kemper.

ALOIS HARTMAN

Ken ik hem?

MARGARET LEE

Hij is een bekende autocoureur.

ALOIS HARTMAN

Ah. Maar wie bent u nu eigenlijk?

MARGARET LEE

Wat wilt u precies van mij weten?

ALOIS HARTMAN

Wie bent u voor mij?

MARGARET LEE

Ik ben beoogd campagneleider en ik heb de eerste stem in de selectie van kandidaten die we hoog op de lijst plaatsen.

ALOIS HARTMAN

Ja, dat had ik van Wim begrepen.

MARGARET LEE

Waar is Wim eigenlijk gebleven?

ALOIS HARTMAN

Hij is nog even zijn handen wassen. Gaat u door.

MARGARET LEE

Ik wil met u kennismaken om te zien of we u kunnen inzetten.

ALOIS HARTMAN

Het hoge woord is er uit. U velst het oordeel. U bepaalt hoe hoog ik mag reiken.

MARGARET LEE

Uw nemesis.

ALOIS HARTMAN

Dat bent u! Zegt u het maar.

MARGARET LEE

Wat bedoelt u?

ALOIS HARTMAN

Kunt u mij gebruiken?

MARGARET LEE

Wellicht. Maar u bent net binnen.

ALOIS HARTMAN

De eerste indruk is gemaakt. In de eerste drie seconden vormen mensen een indruk. En daarna wordt alleen gezocht naar bevestiging. De rekening is dan al opgemaakt. Ik ken uw vak. Ik ben zelf decaan geweest, zoals u weet.

MARGARET LEE

U vergist zich. Ik ben geen recruiter. Ik kijk niet naar wie u bent, ik kijk naar wat ik van u kan maken. Voor welke posten kunnen we u voordragen? Wat valt goed bij de pers? Hoe komt u over op televisie? Het gaat me vooral om uw imago. Wat voor imago kan ik voor u opbouwen? Wat voor imago kunt u dragen?

ALOIS HARTMAN

Als u daar voor deze bijeenkomst geen sluitend beeld van had, verstaat u uw vak niet.

MARGARET LEE

U bent te dik.

ALOIS HARTMAN

Schakelt.

Pardon?

MARGARET LEE

U bent veel te dik.

ALOIS HARTMAN

Ik heb dertig kilo meer gewogen.

MARGARET LEE

U bent nog steeds moddervet. En op TV oogt u dertig kilo zwaarder. De gevestigde partijen kunnen daar mee weggkomen. Kleine partijen en nieuwe partijen zoals wij moeten daar heel voorzichtig in zijn.

ALOIS HARTMAN

Zal ik dan maar weer gaan?

MARGARET LEE

Ik heb niet gezegd dat u onbruikbaar bent.

ALOIS HARTMAN

En u lijkt me een dame die een man van postuur wel kan waarderen.

MARGARET LEE

Wat ik persoonlijk waardeert heeft hier niets mee te maken. Ik bekijk het zuiver professioneel.

ALOIS HARTMAN

Laat ik dat maar op prijs stellen.

MARGARET LEE

We zoeken een tweede man achter de lijsttrekker. Een echte running mate. En u bent meer een bestuurder.

Wim Hornbach verschijnt in de deuropening.

Een vakspecialist. Commissies. Informatieur. Minister van onderwijs. Dat zou een optie kunnen zijn.

WIM HORNBAACH

Meer dan een optie. De ideale kandidaat. *The man for the job*. Ik ben blij om te zien dat je net zo onder de indruk bent als ik was. Ik dacht meteen, die moeten we binnen halen. Soms heb je een ingeving, een inzicht. Een gouden greep.

MARGARET LEE

Hij heeft een zekere authenticiteit. Een bedachtzame grandeur met een zweem van betrouwbaarheid. Bepaalde groepen kiezers zijn daar gevoelig voor.

ALOIS HARTMAN

Maar u heeft wel gelijk.

WIM HORNBAACH

Op welk punt?

ALOIS HARTMAN

Ik ben een bestuurder, geen politicus.

WIM HORNBAACH

Wat betekent dat?

ALOIS HARTMAN

Ik wil een ministerie voor u leiden. Ik ben geen geboren volksvertegenwoordiger. Ik kan in een Tweede Kamercommissie mijn stempel drukken, maar eigenlijk past die rol mij niet. Ik ben een bestuurder, een voorzitter, een leider.

MARGARET LEE

Ons programma zegt dat we willen dat alle hoge bestuurders verkozen worden. We willen ons standpunt trouw blijven door alle kandidaten voor belangrijke posten op de lijst te plaatsen.

WIM HORNBACH

En we zien in u potentieel de tweede man.

ALOIS HARTMAN

Benadert u mij als eerste?

MARGARET LEE

U bent de eerste serieuze kandidaat.

ALOIS HARTMAN

Wie had u eigenlijk gewild?

WIM HORNBACH

Wij tweetjes dachten eerst aan Gideon, onze partijvoorzitter. Maar hij wil het niet met zijn werk combineren.

MARGARET LEE

En dat is spijtig want hij voldoet perfect aan het profiel.

ALOIS HARTMAN

En ik niet.

WIM HORNBACH

Dat is niet gezegd.

MARGARET LEE

Dat is precies wat ik zeg.

WIM HORNBACH

Je maakt een grapje.

MARGARET LEE

Heb je mij ooit een grapje horen maken?

WIM HORNBACH

Ik ben er helemaal klaar mee. Jij hebt een plaatje in je hoofd waar niemand aan kan voldoen. Als jij het beeld van Gideon als *running*

mate niet kan loslaten, dan kan ik honderd kandidaten voorstellen, maar dan zal jij iedereen afwijzen.

Alois volgt geboeid de dialoog tussen Margaret en Wim. Ondertussen speelt hij met het hangertje.

MARGARET LEE

Jij houdt je niet aan het profiel dat we hebben opgesteld.

WIM HORNBACH

Houd toch op. Kijk naar hem. Kijk goed naar hem. Wat zie je?

MARGARET LEE

Een man.

WIM HORNBACH

Betrouwbaarheid. Eén bonk zinderende betrouwbaarheid.

MARGARET LEE

Een hele dikke man.

WIM HORNBACH

Honderdvijftig kilo degelijke bestuurlijke ervaring, schoon aan de haak.

MARGARET LEE

Hij loent.

WIM HORNBACH

Hij is een bruggenbouwer. Hij kan dat enorme aarzelende zwevende kiezerspotentieel voor ons winnen.

MARGARET LEE

Hij praat lijsig.

WIM HORNBACH

Hij is karakteristiek. Authentiek.

MARGARET LEE

Hij is een niche-player.

WIM HORNBACH

Hij heeft nooit een mediatraining gehad. Je kunt helemaal niet weten wat zijn potentieel is.

MARGARET LEE

Het is mijn vak om dat in een split-second te kunnen zien.

WIM HORNBACH

En wie heb jij al gevonden? Wij hebben samen de opdracht gekregen om een klinkend voorstel te doen voor de lijst. We krijgen misschien wel vijftien of twintig zetels. We hebben een lijst van minimaal veertig namen nodig. En ik heb daar hard aan gewerkt. Ik heb gebuffeld. Ik heb meer dan driehonderd namen geselecteerd en gescreend. Ik heb ruim tweehonderd gesprekken gevoerd. Ik heb zeventig mensen voorgedragen. En hoe ver zijn we nu? We moeten nog meer dan vijfentwintig plaatsen opvullen. En jij? Jij zegt alleen maar nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Nee. Lijkt me niet hè. Niet verstandig. Nee. Nee. Niet geschikt. Nee. Te weinig ervaring. Nee. En heb jij al iemand ingebracht? Heb jij al een selectiegesprek gevoerd? Nee. Nee. Nee. Dat heb je niet. Nee.

MARGARET LEE

Nee. Dat heb ik niet. Nee.

WIM HORNBACH

Ik sta er helemaal alleen voor.

MARGARET LEE

Ach Wim, stel je niet aan. We werken prima samen. Juist in deze rolverdeling ligt onze kracht. Jij bent een goede netwerker. Je kent zo ontzettend veel mensen. En je kunt ze informeel benaderen en op hun gemak stellen. Jij laat ze praten over hun talenten en ontwikkelpunten, hun ambities en angsten. En daarbij moet je mij ook in mijn rol laten. Ik heb een vlijmscherp oog voor hoe iemand zal overkomen bij het publiek. Ik zal ook bij de duizendste kandidaat die je aandraagt even kritisch zijn. Het gaat mij om die ene vraag. Is het de man of vrouw waar ze op gaan stemmen?

WIM HORNBACH

Je vergist je.

MARGARET LEE

Wat bedoel je?

WIM HORNBAACH

Volgens mij heb je het mis.

MARGARET LEE

Op welk punt?

WIM HORNBAACH

Heb ik ooit eerder geprotesteerd als je nee zei tegen een kandidaat?

MARGARET LEE

Nee.

WIM HORNBAACH

Je vergist je. Alois is onze ideale nummer twee. Betrouwbaar. Degelijk. Ervaren. Dat zijn jouw woorden. Een vaderfiguur. Het moest een man zijn waarvan heel Nederland zou denken: als hij achter onze nummer één staat, dan kan héél Nederland achter onze nummer één staan. Als hij het zegt, dan is het goed. Iemand met een vriendelijke dominantie en een welwillende overtuigingskracht. Hij moest het rustige tegenwicht zijn in de campagne. Aarde voor lucht. Hij moest uitstralen dat achter ieder spontaan idee, achter iedere revolutie, een massa aan ervaring zit. De belichaming van de trage revolutie. Jouw woorden.

MARGARET LEE

Niet allemaal mijn woorden.

WIM HORNBAACH

Jouw profielschets.

MARGARET LEE

Ja.

WIM HORNBAACH

Ik breng je die man. Ik breng je Alois Hartman. En jij wijst hem af.

MARGARET LEE

Hij is te dik.

WIM HORNBAACH

Jij zult iedereen afwijzen omdat je hoopt dat Gideon zich bedenkt.

MARGARET LEE

Misschien speelt dat onbewust wel een beetje mee.

WIM HORNBACH
Gideon doet het niet.

MARGARET LEE
Hoe weet je dat?

WIM HORNBACH
Hij heeft al nee gezegd.

MARGARET LEE
Dat zegt niet alles.

WIM HORNBACH
Er is meer.

MARGARET LEE
Wat?

WIM HORNBACH
Privé.

MARGARET LEE
Vertel.

WIM HORNBACH
Dat mag je hem zelf vragen.

MARGARET LEE
Ik moet het weten.

WIM HORNBACH
Het doet er niet toe.

MARGARET LEE
Blijkbaar wel.

WIM HORNBACH
Ik heb al teveel gezegd.

MARGARET LEE
Veel te weinig.

WIM HORNBACH
Maar het is dus waar.

MARGARET LEE

Wat?

WIM HORNBAACH

Je wijst iedereen af omdat je Gideon wilt hebben.

MARGARET LEE

Ik wed echt niet op één paard.

WIM HORNBAACH

Je vindt hem echt ongeschikt als nummer twee.

MARGARET LEE

Ja.

WIM HORNBAACH

Ik geloof je niet.

MARGARET LEE

Waarom niet?

WIM HORNBAACH

Het is te simpel. Als jij iemand afwijst heb je altijd een prachtig opgebouwde motivatie, met precies drie argumenten.

MARGARET LEE

Hij is te dik. Hij is te dik. Hij is te dik.
